

A MAGYAR FORRADALOM
ÉS A HISPÁN VILÁG
1956

Szerkesztette
ANDERLE ÁDÁM

SZEGED, 2007

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
Bölcsészettudományi Kar
Hispanisztika Tanszék
6722 Szeged, Petőfi sgt. 30-34.

Szerkesztette:
Anderle Ádám

A szerkesztő munkatársai:
Bodó Katalin
Rákosi Marianna
Tari Adrienn

Technikai szerkesztő:
Jeney Zsuzsanna

© Anderle Ádám
ISBN: 978-963-482-806-8

Szeged, 2007

TARTALOM

ELŐSZÓ	7
ALMÁSI TIBOR: Köszöntő	8
BEVEZETÉS	11
ANDERLE ÁDÁM: A magyar forradalom és a hispán világ.....	13
REFLEXIÓK	19
MARÍA DOLORES FERRERO: Az 1956-os magyar forradalom nemzetközi visszhangja és a spanyol részvétel kérdése.....	21
GUILLERMO Á. PÉREZ SÁNCHEZ: Az 1956-os magyar forradalom: gondolatok az 50. évforduló alkalmából.....	33
DOMINGO LILÓN: „Hidegháború” és inváziók: Magyarország, 1956 – Dominikai Köztársaság, 1965	39
SZILÁGYI ISTVÁN: Nagy Imre és a magyar forradalom latin-amerikai reflexiói, 1958-59.....	47
PALLAGI MÁRIA: Az 1956-os magyar forradalom és az ibér világ az osztrák diplomataik jelentéseiben	53
JANCSÓ KATALIN: Nemzetközi munkás- és szakszervezetek és az 1956-os magyar forradalom – egy limai forrás tükrében	69
SPANYOL VISSZHANG	77
MAROSI ÁGNES: Az 1956-os magyar forradalom és a spanyol köztársasági emigráns kormány	79
LÉNÁRT ANDRÁS: A magyar forradalom asztúriai visszhangja	87
LATIN-AMERIKAI REAKCIÓK.....	95
DÖMÉNY JÁNOS: 1956 – a magyar–latin-amerikai kapcsolatok.....	97
NÉMETHY KESSERŰ JUDIT: Az 1956-os forradalom visszhangja Argentínában	103
KASZÁNÉ VÁRÓ BORBÁLA: A magyar forradalom visszhangja Argentínában, a magyar követség jelentéseiben.....	111

Az 1956 októberében Magyarországon kibontakozó forradalmi események – mint minden, egy nemzet sorsát, tragédiáját és szabadságért való küzdelmét érintő történések sorozata – az ország határait túllépve, a Föld szinte minden pontján visszhangot keltettek. Különleges szolidaritással fordultak országunk felé a világ népei, kivételt képeztek persze a Szovjetunió uralma alatt álló nemzetcsoporthoz. A magyar ügygel kapcsolatos szimpátiahullám nem csak demokratikus berendezkedésű államok kormányzati és népi rétegeit érintette meg, de olyan diktatórikus, bár más politikai színezetű régió is csatlakozott, mint a Franco tábornok uralma alatt álló Spanyolország. Sőt, azt kell mondanunk, az eléggé jelentős demokráciái deficittel küszködő ibér ország szándékai fokozottabb empátiával viseltettek Magyarországra iránt, mint a jogállamiság csúcsának tekintett nyugati nagyhatalmak. Az elmúlt évek kutatásainak köszönhetően már kielégítő mennyiségű adattal rendelkezünk annak megítélésére, hogy Spanyolország milyen lépéseket kívánt tenni a magyarok megsegítése érdekében, és hogy ezen szándékok milyen okok miatt nem valósulhattak meg.¹ A korabeli országos spanyol napilapok is mutatják, a spanyol nép gyorsan, az eseményeket részletesen bemutató cikkek segítségével informálódhatott a magyar történésekről.

Az egész országot lefedő frott sajtó mellett a különböző régiók sajtó újságjai, napi- és hetilapjai is tudósítottak a tőlük eléggé távol fekvő országban történekről. Ezek közül a *La Voz de Asturias* (Asztúria Hangja) nevet viselő, 1923-as alapítású, elsősorban liberálisnak és haladó szellemiségűnek tartott napilap 1956 októbere és 1957 februárja között kiadott példányait tekintetem át, és megvizsgáltam, milyen magyar témák, a forradalom mely aspektusai és állomásai kaptak főszerepet az asztúriai újságban, és ezeket milyen nézőpontból mutatták be.

Asturias a Franco-periódus alatt különleges szerepet töltött be a társadalomban. A spanyol polgárháború alatt és után ez az északi kis régió lett a központja a spanyol baloldali, köztársaságpartí, az emigrálásra lemondó menekülteknek, és itt alakult ki a leghevesebb ellenállás Franco rezsimje ellen, hogy később Asztúria szolgáljon bázisul az újjáéledő kommunista pártnak és a 60-as években aktivizálódó munkásmozgalom útkeresésének. Az adott rendszer által behatárolt koordináták között próbálta meg a napilap megőrizni liberális szemléletét, amely – ismerve a „fentről” rájuk kényszerített francóista cenzúra hatalmát – jobbra elveszett, vagy csak bizonyos szűrőkön keresztül, mintegy észrevétlenül jelenhetett meg.

A magyar forradalom, természetesen – ahogyan a világ más sajtóorgánumaiban is –, „vetélytársra” akadt a nagyjából ugyanebben az időben kirobbanó suevoi válságról szóló tudósításokban; a címlapokon és vezető hírekben – a belpolitikai történések mellett – elsősorban ez a két téma váltotta, illetve egészítette ki egymást. A közölt cikkek részben az EFE hírügynökség által közreadott tudósításokat tartalmazták, de ezenkívül más országokban (pl. Franciaország, Nagy-Britannia,

¹ Erről lásd: ANDERLE Ádám: *A magyar–spanyol kapcsolatok ezer éve*; Szeged, 2006. Szegedi Egyetemi Kiadó, Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó; ANDERLE Ádám (szerk.): *A Marosy-iratok. Magyar királyi követség Madridban (1948-1957)*. Szeged, 2002. Hispánia; FERRERO, María Dolores: *La revolución húngara de 1956*. Huelva, 2000.

Ausztria) élő tudósítói kapcsolódó tapasztalatai, megfigyelései is helyet kaptak. Ezen globálisabb szemléletű írásokat egészítették ki a napilap saját újságírói, rovszerkesztői és vendégpublicistái által megjelentetett szövegek és cikksorozatok, melyek közvetlenebb rálátást engedtek a tényekre, és itt már megjelenhettek a személyes vélemények is.

1956. október végén és november folyamán szinte mindvégig, a magyarországi események folyamatosan címlapon szerepeltek, és belső oldalakon további tudósítások is helyet kaptak. Az első nagyobb lélegzetű írás október 26-án jelent meg², és arról számolt be, hogy „Magyarországon megfékeztek az antikommunista felkelést”. A hír, mely a Budapest Rádió által sugárzott adásra támaszkodik, egyfajta kormányellenes, felforgató lázadásként kezeli az eseményeket, és biztosít róla, hogy a bevonult szovjet csapatok hamarosan elhagyják az országot. Ebben és az ezt megelőző rövidebb közlésekben még nem érződik az események nagy hordereje, kivéve egy kisebb cikket, mely a budapesti Nemzeti Múzeumban keletkezett súlyos károkról és felbecsülhetetlen értékű nemzeti kincsek teljes megsemmisüléséről ad hírt. Már itt is megfigyelhető, ami a későbbi lapszámokban szintén: a minél pontosabb információátadásra való törekvés nevek és helyszínek kapcsán.

Egy nappal később azonban már megjelenik az a hangnem, ami ettől kezdve jellemző lesz a magyar helyzetről szóló tudósításokra: a tragikum kiemelése és az antikommunizmus³. Ekkor már a kommunista zsarnokság ellen harcoló véres felkelés folytatásáról, Budapest romba döntéséről, az utcákon felhalmozott több ezer holttestről, a szovjet hadsereg embertelen kegyetlenkedéseiről ír, és megemlíti, hogy egyes orosz katonák a magyar felkelők oldalára álltak. Ezenkívül beszámol a spanyol Minisztertanács határozatáról, mely felhatalmazza az ország ENSZ-nagykövetét, hogy tolmácsolja a Szervezetnek a szovjet hadsereg Magyarország belügyeibe történő kegyetlen beavatkozását elítélő spanyol állásfoglalást. Az október 28-i szám⁴ pedig részleteket közöl egy Francisco Francóval készített interjúból, melyben a tábornok a magyarországi eseményeket a szovjet magatartásmód természetes következményeként értékeli, és kifejti: „Elérkezik egy pillanat, amikor már nincs mit veszíteni, amikor már maga a halál is szabadulást jelent .... Ami történik... az már régen várható volt. Mindig is azt gondoltam, hogy Oroszország legnagyobb gyengéje a leigázott népek bekebelezésének képtelensége .... A történetek olyan horderejűek, hogy véleményem szerint a világ nem nézheti tétlenül az orosz hadsereg véres beavatkozását, mely ezen népek függetlenedési és szabadulási vágya ellen irányul. A közömbösség a Nyugat számára hatalmas szégyen lenne.” A Franco által tett nyilatkozat meghatározta Spanyolország hivatalos álláspontját, és a további cikkek is ezt az irányelvet követték.

Ettől a pillanattól kezdve az átfogó tudósítások jól elkülöníthető csoportokra bonthatók. Egyfelől folytatódik a napi történések bemutatása egészen január elejéig, egyre részletesebb eseményleírással. Másfelől olyan írások is megjelennek, melyek egy-egy témára koncentrálnak, egy személyt (pl. Kádár János⁵, Mindszenty bíboros⁶),

² *La Voz de Asturias*, okt. 26., címfoldal.

³ Uo., okt. 27., címfoldal és utolsó oldal.

⁴ Uo., okt. 28., címfoldal.

⁵ Uo., nov. 16., 3. o.; nov. 17., utolsó oldal; nov. 18., 4. o.

⁶ Uo., okt. 30., címfoldal.

vagy csoportokat (munkásosztály⁷) állítanak középpontba. Ez utóbbi momentum, a munkások harca, sztrájkja, elnyomása egyre inkább előtérbe kerül, és egyértelmű lesz a napilap velük való szolidaritása. Külön említést érdemel a *La Voz de Asturias* azon kitekintése⁸, mely Eisenhower amerikai elnök reakcióját figyeli, megemlítve, hogy november 2-i beszédében még csak el sem hangzott a „Magyarország” szó. Megszellőzteti azt a New Yorkból származó véleményt, mely szerint az elnök mindeztanáig tanúsított, a szovjet invázióval kapcsolatos nemtörődömsége ahhoz vezethet, hogy az amerikai nép szemében hitelét veszti, és ez a közelgő választásokon a demokrata párti jelöltnek kedvezhet. További különlegesség egy november első napjaiban közzétett tudósítás⁹ a magyar *Honvéd* futballcsapat Bécsbe érkezéséről, ami hírt ad Puskás Ferenc és csapattársainak anyagi gondjairól, valamint beharangozza a csapat november 22-i bilbaói, és november 29-i madridi mérkőzéseit.

November és december hónap folyamán naponta közöl híreket az újság, melyekkel a pillanatnyi budapesti helyzetet és viszonyokat szemlélteti. Ezek többségében európai hírgyűnökségektől átvett jelentések, sok esetben megegyeznek más országos, illetve helyi napilapok tudósításaival. Éppen ezért, a továbbiakban azokra a híradásokra szorítkozom, melyekben minden valószínűség szerint a *La Voz de Asturias* tudósítóinak saját reflexiói jelennek meg.

A napilap először október 28-án foglalkozott a magyar eseményekkel egy külön rovatban (*Con Gafas de Concha*), *Magyarország tragédiája* címmel¹⁰. Ebben a következőképpen fogalmazza meg a szerző gondolatait:

„A Magyarországon folyó barbár harc egy leküzdhetetlen népi érzést tár fel: egy kudarcba fulladt politikai rendszerrel szemben táplált ellenszenvet. Egy nép elkeseredett harca, hogy felszabaduljon és visszanyerje az évekkel ezelőtt elveszített becsületét. Még a háború borzalmainak emléke és a valószínűsíthető kegyetlen megtorlás sem tudták elfojtani a jogos szabadságvágyat, mely a magyar lélekben tört fel. Nem Nagy képviseli a nép törekvéseit, mert ez a harc, eredetéből fakadóan, nem csak egy egyszerű ideológiai kérdést igyekszik megoldani. Magyarország, megélt drámájának utolsó felvonásai alapján, ennél tovább megy. Meg akar szabadulni jelenlegi rendszerétől, még akkor is, ha ez nagy véráldozattal jár...”

Majd így folytatja:

„A Nyugat nem maradhat a vérengzés néma tanúja. Nem elég csak szemlélni, elítélni és magasztalni – attól függően, hogy éppen kiről is van szó – azon drámai eseményeket, melyek jelenleg a már nem kék, hanem vértől pirosuló Duna által kettészelt Budapest, és e szerencsétlen sorsú ország más városainak utcáin zajlanak. Az orosz intervenció megsérti a Franciaország, Anglia, és Egyesült Államok által aláírt békeszerződéseket és egyezményeket.”

A szerző ezek után elemzi a magyarországi harcok hátterét és árnyalatait, és megállapítja:

„... a harc felhangja egyértelműen antikommunista ... a csatában részt vevők, kiknek tömege egyre csak növekszik a számos önkéntes csatlakozásával, célul tűzték ki, hogy a jelenlegi helyzetet alapvetően megváltoztassák ...”

⁷ Uo., a napilap novemberi számainak túlnyomó része.

⁸ Uo., nov. 6., 3. o.

⁹ Uo., nov. 3., 7. o.

¹⁰ Uo., okt. 28., utolsó oldal.

Észrevételeit kiegészítve globális koordináták közé helyezi az eseményeket:

„Lengyelország nagy lelkesedéssel követi az események alakulását, ahogyan Kelet-Németország diákjai, valamint – minden valószínűség szerint – a moszkovita imperializmus uralma alatt álló összes ország is ... Magyarország, Közép-Európa helyzetét tekintve, szimbolikus jelentőséggel bír: igaz, hogy ez egy vérrel beszennyezett szimbólum, de erővel, hittel és szabadságvágygal telített, melyet bárki megérthet a maga tragikus nagyságában.”

Megemlíti, hogy az USA, Franciaország és Anglia azonnal összehívták a Biztonsági Tanácsot, Ausztria megnyitotta határát a harcolók előtt, és kiemeli, hogy Spanyolország az elsők között tett közé egy tiltakozó jegyzéket.

A cikk így fejezi be:

„Ami ebben az esetben nagy jelentőséggel bír, az az, hogy a kudarc nem megengedhető, és hogy Magyarország lehet az első korlát. Amikor azokra az erőfeszítésekre gondolunk, melyeket a kommunizmus ellen harcolók fejtenek ki, felsejlik, hogy sorsuk Európa jövője számára fontos következményeket tartogathat. Magyarország jelentheti az első lépést a nagy mítosz végső megsemmisülése irányában. Az első tágra nyílt ajtó a szabadság tiszta levegője felé.”

November 8-án közölnek egy cikket a lap párizsi tudósítójától¹¹, aki egy eltűnt magyar katonatiszt, Esteban Maletas (a leírás alapján Maléter Pálról lehet szó) sorsáról értekezik. Felvázolja Maletas elmúlt napokban tanúsított hőies tetteit és eltűnésének lehetséges okait, majd kijelenti, hogy Maletas megérdemelten foglalja el helyét Magyarország két másik hőse, Petőffi és Kassuth (sic!) mellett.

Másnap a bonni tudósító számol be arról¹², milyen visszhangja van a „magyar ellenforradalomnak” a Német Szövetségi Köztársaságban (önkéntes véradás, vérplazma és gyógyszerek küldése, orvosok és harcra kész fiatal önkéntesek felsorakozása az osztrák-magyar határon stb.). A Magyarországon történtek részleteiről a magyar menekültektől értesült, és megállapítja: *„Az oroszok és a kommunisták gyűlölködése és kegyetlenkedései csak az 1936-os spanyolországi marxista hordákéval hasonlítható össze.”* A cikk tehát utólag igazolja ezzel a spanyol polgárháborút is. Meglepve teszi hozzá, hogy a Magyarországról elmenekültek többsége önkéntesként visszatér országába, hogy harcoljon a kommunisták ellen.

A *Con Gafas de Concha* rovat november 9-én ismét Magyarországra figyel¹³, ezúttal a nemzetközi, elsősorban az ENSZ-reakciót állítva középpontba (és pellengérré). A cikk szerint a szép szavak, felháborodások és ítélezések mit sem számítanak, ha ezeket nem követi tett. Mindezek következményeként megkérdőjeleződik az emberek egymás iránti szolidaritása, valamint a szabadságba vetett hit. Levonja a következtetéseit is, melyek más nemzetek sorsára is kihatással lehetnek: *„Mikor a csend végleg birtokba veszi az utcákat, melyek napokon keresztül a fegyverek zajától voltak hangosak, már csak egy hang lesz hallható. Egy hang, mely intelmét küldi Kelet-Európa azon népeinek, kik a szabadságról álmodoznak: figyelmezteti őket, hogy emlékezzenek Magyarország példájára, és kerüljék az olyan hőies vállalkozásokat, melyek könnyebben vezetnek pusztulásra, mint függetlenségre, ahol valószínűbb a mártíromság, mint a dicsőség.”*

¹¹ Uo., nov. 8., 3. o.

¹² Uo., nov. 9., 5. o.

¹³ Uo., nov. 9., utolsó oldal.

A cikk írója biztosra veszi, hogy, még ha az ENSZ hivatalos elítélő nyilatkozatot is tesz, Oroszországot ez semmiben sem fogja akadályozni.

Novemberben a következő főcímekkel találkozhatunk: *Hatvanezer halott Magyarországon*¹⁴, *Budapest, véres harcok színtere*¹⁵, *Oroszország kiűrtja Magyarország népét*¹⁶, *Magyarország „báb”kormánya a Kreml parancsainak engedelmeskedik*¹⁷ stb.

Ezekben a napokban Spanyolországban nem csak diplomáciai szinten és a sajtóorgánumokon keresztül nyilvánult meg a magyar ügygel kapcsolatos szolidaritás. A nép, az utca embere is megtette, amit tudott, és nem volt ez másképpen Asztúriában sem. November 13-án, egy keddi napon, az Oviedóval foglalkozó szekció vezető híre volt a vasárnapi oviedói szentmise Magyarorszáért, és az ehhez kapcsolódó hajnali utcai felvonulás¹⁸. Az Ave Maria és más egyházi énekek hangoztak fel férfiak és nők szájából, akik előzőnölték Oviedo utcáit, hogy imádkozzanak „*mártírhalált halt magyarországi testvéreikért*”. Aznap délután a Katedrális előtti téren gyűlt össze megközelítőleg háromezer ember, hogy folytassák könyörgésüket. Mindezek mellett, az Oviedói Egyetemen konferenciát rendeztek orvosok, oktatók és jogászok számára, hogy megvitassák, milyen módon járulhatnak hozzá Magyarország megsegítéséhez, valamint, hogy kielemezzék a helyzetet saját szakterületük szempontjából. Ehhez kapcsolódtak kiegészítő konferenciák orvossegédek, szülész-nők és hasonló foglalkozásúak számára.

Ugyanezen hó végén megjelenik egy hirdetés¹⁹, azon szervezetek jegyzékével, melyek a *Nemzeti Szakszervezeti Szövetség* által szervezett adománygyűjtésben részt vettek. A gyűjtést a magyar munkások érdekében indították minden asztúriai városban és faluban, ezenkívül külön adományt adtak a Szakszervezeti Szövetséghez tartozó egyesületek, mint az Állattenyésztők Szövetsége vagy a Vendéglátóipari Egyesület.

A november 14-i *Con Gafas de Concha* rovat²⁰ Magyarország jövőjét keserűen szemléli: „*Magyarország elvesztette a heroikus csatát és ... viszontagságai ezzel még nem értek véget: most lép a terror által fémjelzett megtorlás fázisába ...*” Ezután a Szovjetunió és Magyarország ENSZ-ben betöltött szerepére tér rá, és világossá teszi: „*Oroszország és Magyarország két külön szavazat. De egy közös akarat, szándék és álláspont. Gazda és rabszolga. Hóhér és önálló személyiség és jogok nélküli áldozat*”.

Külön említést érdemel a november 14-én kezdődő cikksorozat, mely a következő címet viseli: *A magyar mártíromság tizenhárom napja (így halt meg a szabadság Magyarországon)*²¹. A cikk írója – aki láthatóan az események középpontjában tartózkodott – 8 részben, részletesen bemutatja, mi történt Magyarországon október 23-tól kezdődően. Érzékletes hangulatleírást ad a látszólag nyugodt, őszi Budapest utcáiról, mely eleinte még a forradalom kitörésének napján sem mutatta a

¹⁴ Uo., nov. 10., címfoldal.

¹⁵ Uo., nov. 11., címfoldal.

¹⁶ Uo., nov. 13., címfoldal.

¹⁷ Uo., nov. 14., címfoldal.

¹⁸ Uo., nov. 13., 2. o.

¹⁹ Uo., nov. 29., 2. o.

²⁰ Uo., nov. 14., hátsó oldal.

²¹ Uo., nov. 14., 15., 16. (5. o.), 17. (4. o.), 18., 21., 22., 23. (5. o.)

nyugalanság jeleit; majd lépésről lépésre számot ad a legfontosabb történésekről, szereplőkről. Megvilágítja az eseményeket mozgató erőket és azok hátterét.

Ugyanekkor válik hangsúlyossá a *La Voz de Asturias*ban a munkások iránti szimpátia. Címlapon közlik a legfrissebb híreket a magyar munkások elnyomók elleni lázadásáról és az általános sztrájk miatti teljes bénultságról.²²

Megjelennek olyan cikkek is, melyek bizonyos személyeket állítanak középpontba, így Mindszenty bíborosra²³, Nagy Imrére²⁴, és Ivan Szerov²⁵ tábornokra, „Magyarország hóhéjára” irányul megkülönböztetett figyelem. De az igazi „főszereplő” Kádár János lesz, aki a napilap szerkesztői rovatában²⁶ (nov. 17) megkapja a „magyar Júdás” állandó jelzőt. A cikk szerint Kádárt, aki „*harminc ezüstért eladta országát*”, az általa elárult és halálba küldött honfitársai szellemei kísértik. Az ellenszenv erejét mutatja, hogy a cikk véleménye alapján Kádárt mindenképpen háborús bűnösnek kell majd elítélni, mert országát temetővé változtatta, előlépve ezzel „...*Magyarország temetkezési vállalkozójává*.” Hozzáteszi: tetteinek „... *nem létezik lehetséges igazolása, mert amikor cselekedni kellett, ő a hűség helyett az árulást, az önfeláldozás helyett a személyes érdekeit helyezte előtérbe.*”

Érdekességként megemlíthető a „Kommentár” rovat, mely november 24-én *Miközben Magyarország haldoklik...* címmel elmélkedik emberségről, akaratról, hitről és hasonló emberi tulajdonságokról: itt tehát nem egy közvetlen tudósítás jelenik meg, hanem a magyar helyzet kapcsán kezd el filozofálni a humánus értékekről és viszonyokról. Ugyanekkor és ugyanitt közölnek egy írást Picassóról támadó, már-már sértő hangnemben, melyben azt vetik szemére „*a béke édes hóféhé madarának*”, hogy nem határolódott el a szovjet beavatkozástól, és „*hallgat, mint egy halott*”, miközben rendszeresen elítéli a nyugati országok más népek életébe történő beavatkozásait. Majd megvádolják, hogy talán azért nem szól, mert helyesli a szovjetek rémtetteit.²⁷

November második felétől csökken a saját cikkek száma, inkább a nemzetközi hírfügynökségektől vesznek át anyagot. Ez alól kivételt képez egy december 4-én induló sorozat, *Magyarország a kereszt súlya alatt* címmel²⁸; ez Madridba menekült magyarok segítségével idézi fel az otthoni eseményeket, valamint igyekszik átfogó képet adni az akkori Magyarországról. Bemutat egy kislíut is, Pistit, aki mellől elvitték édesanyját, nem tudni hová. Ehhez csatlakozik egy újabb sorozat december 8-án (*Sztálin véres ármánya Európára vetül*)²⁹, mely a Szovjetunó hatalma alatt álló térséget mutatja be, országonként jellemezve az utóbbi évek történéseit. Az év végéig folyamatos a külföldi tudósítók által küldött cikkek leközlése is (például Németországból és Franciaországból), melyek ismertetik, milyen módon viszonyul az adott ország Magyarországhoz, és jelentést ad az érkező menekültek számáról és állapotáról.

²² Uo., nov. 15., 16., 17., 23., címfoldalak.

²³ Uo., okt. 30., címfoldal; nov. 13., címfoldal; nov. 17., 4.o.; dec. 6., 5. o.

²⁴ Uo., nov. 14., címfoldal.

²⁵ Uo., nov. 21., 3. o.

²⁶ Uo., nov. 17., utolsó oldal.

²⁷ Uo., nov. 24., 5. o.

²⁸ Uo., dec. 4., utolsó oldal; dec. 5., 4. o.; dec. 6., 5. o.; dec. 9., 5. o.

²⁹ Uo., dec. 8., 5. o. (a cikksorozat első része, mely a legrészletesebben Magyarországgal foglalkozik).

Az érdeklődés nem csökken december folyamán sem, címlapokon tájékoztattak a magyar hazafiak által megszerzett fegyverarzenálról³⁰, Hammarksjöld ENSZ-főtitkár látogatásának magyar részről történő visszautasításáról³¹, a Magyarországon folyó véres harcokról³², az állandósult sztrájkokról³³, a Magyarországra behatoló orosz páncélos csapatokról³⁴, Kádárnak a hatalomhoz való makacs ragaszkodásáról³⁵ és a teljes anyagi csődbe került magyar államról³⁶. A *La Voz de Asturias* újságírói az „egyiptomi és magyar tragédia” okán értekeznek a nagy hatalommal rendelkező országok – elsősorban az Egyesült Államok és Nyugat-Európa – demokráciát védő politikájának csődjéről³⁷, és azt is látni véli a napilap, hogy Kádár kegyetlen politikája még több vérontást fog kiprovokálni, annál is inkább, mert a magyar munkások kijelentették, a végsőkig ellen fognak állni a szovjet agresszornak.³⁸ Ezeket színesítették olyan hírek, mint például a 46 Melbourne-ből hazatérni nem akaró magyar olimpikekről szóló írás.³⁹

1957 januárjától heti rendszerességgel számolnak be a forradalom utóéletéről, az Egyesült Államok ENSZ-képviselőjének a magyar helyzetet elemző nyilatkozatáról⁴⁰, az Egyesült Nemzetek által felállított, a magyarországi történéseket elemző rendkívüli bizottságról,⁴¹ egy fiatal lányról, aki néhány szovjet katona által elkövetett nemi erőszak és gyilkosság áldozata lett⁴², a halálra ítélt Maléter Pálról⁴³, vagy az országot elhagyó emigránsokról⁴⁴, hogy azután februártól lekerüljön napirendről a téma.

Mint láthatjuk, az érdeklődés országunk iránt igen élénk volt Asztúriában az 1956-os év utolsó két hónapjában. Ez nem egyedülálló jelenség Spanyolországban, az viszont figyelemreméltó, hogy a *La Voz de Asturias* mely oldalait emelte ki a történeteknek, milyen benyomások alakultak ki az újság munkatársaiban és a velük kapcsolatban tartó tudósítókban. A cikkek többsége a hivatalos spanyol álláspontot tükrözi, de megfigyelhető, hogy középpontba a munkások helyzetét, a Kádár elleni gyűlöletet és a nemzetközi összefogás szükségességét állították, valamint, hogy a demokrácia szó egyszer sem szerepel. Ezen aspektusok azok, melyek valamilyen módon különlegessé teszik az asztúriai sajtó hozzáállását az 1956 októberében kirobbant forradalomhoz.

---

³⁰ Uo., dec. 4., címfoldal.

³¹ Uo., dec. 6. és 7., címfoldal.

³² Uo., dec. 11., címfoldal.

³³ Uo., dec. 12., címfoldal.

³⁴ Uo., dec. 15., címfoldal.

³⁵ Uo., dec. 16., címfoldal.

³⁶ Uo., dec. 20., címfoldal.

³⁷ Uo.

³⁸ Uo., dec. 8., címfoldal.

³⁹ Uo., dec. 11., címfoldal.

⁴⁰ Uo., jan. 10., címfoldal.

⁴¹ Uo., jan. 12., címfoldal.

⁴² Uo.

⁴³ Uo., jan. 25., címfoldal.

⁴⁴ Uo., febr. 2., címfoldal.